

PLAN FOR BARNEHAGE- OG SKOLEUTBYGGING I LØRENSKOG

Innhold

1. Bakgrunn	4
1.1 Innledning	4
1.2 Utvalgets sammensetning og arbeid	4
1.3 Barnas arbeidsmiljø	5
2. Pågående planarbeid.....	6
2.1 Prognoser og behov for barnehage- og skoleplasser	6
3. Barnehagestruktur – prinsipper/strategier/behov	6
3.1 Barnehagestørrelser	6
3.2 Dekningsgrad	7
3.3 Behov for forsterkede barnehager, spesialrom.....	7
3.4 Bruk av midlertidige bygg	8
3.5 Barnehagens organiseringsform (avdelingsbasert - avdelingsfri)....	8
3.6 Kapasitetsutnyttelse	9
3.7 Kommunen som barnehagemyndighet og barnehageeier	9
3.8 Behov for nye barnehager	10
3.9 Behov for rehabilitering.....	11
3.10 Anbefalt utbyggingsstrategi og utbyggingstakt	11
4. Skolestruktur– prinsipper/strategier/behov	12
4.1 Inntaksområder/fordeling av elever	12
4.2 Skolestørrelser	13
4.3 Arealbehov	14
4.4 Oppfyllingsgrad, reservekapasitet	15
4.5 Skoleform	15
4.6 Organisering ved utvidelser eller rehabilitering av skoler	16
4.7 Prinsipper for bygging, romplan, spesialrom, osv.....	16
4.8 Bruk av midlertidige bygg	16
4.9 Elevtallsvekst.....	16
4.10 Oppsummering av behovene	17
4.11 Baser for elever med særskilte behov.....	18
4.12 Prioritert utbyggingstakt	19

Vedlegg

1. Forskrift om fordeling av elevene på grunnskolene i Lørenskog, vedtatt i kommunestyret 15.12.99, i sak 117/99.
2. Forslag til nytt kart om skolens veiledende inntaksområde.

© 2011, 2012, 2013

Alle Rechte vorbehalten

1. Bakgrunn

1.1 Innledning

I følge kommuneplanen skal kommunen sikre en planberedskap som muliggjør 400 boliger per år og tilstrekkelig kapasitet på tilhørende teknisk infrastruktur (vann, avløp, o.l.) og sosial infrastruktur (barnehager, skole, sykehjem o.l.), for å håndtere forventet befolkningsvekst i større utbyggingsområder. Det fremgår videre av kommuneplanen at det skal utarbeides en sektorplan for barnehage- og skolestruktur.

Utvalg for barnehage- og skoleutbygging i Lørenskog ble ved behandling av KS-sak 030/15 «Skolestruktur- og skoleutbyggingsplan og konseptvalgutredninger», nedsatt av kommunestyret som et tverrpolitisk utvalg med mandat til å utrede og anbefale ny plan for struktur og utbygging av skoler og barnehager i Lørenskog.

I OU-sak 041/15 «Utvalg for barnehage- og skoleutbygging i Lørenskog», ble administrasjonens bidrag i utvalgets arbeid forankret. Det ble vedtatt at en person fra barnehage- og skolekontoret stilles til disposisjon som utvalgets sekretær. Det ble også bestemt at Lørenskog FAU, foreldrerepresentanter i barnehager, rektorer og styreere inviteres til dialogmøte når utkast til plan foreligger.

Utvalget avgir med dette sin utredning og anbefaling til barnehage- og skoleutbygging i Lørenskog.

1.2 Utvalgets sammensetning og arbeid

Utvalget har hatt følgende sammensetning:

- Maritta Solaas Moen (Ap) – utvalgsleder
- Knut Berg (H)
- Tove Hungnes (Lørenskog i våre hjerter)
- Siv Tove Engebråten (KrF)
- Bjørn Ivar Gran (Venstre)
- Pål Røstvang (FrP)
- Liv-Tone Ruud (SV)
- Lene Karlstad (rådgiver ved barnehage- og skolekontoret) – utvalgets sekretær

Pål Røstvang (Frp) og Liv-Tone Ruud (SV) har ikke deltatt på noen av utvalgets møter.

For å belyse temaer av betydning for utvalgets arbeid har følgende deltatt på utvalgsmøter:

- Dagfinn Cock (kommunaldirektør Oppvekst og utdanning)
- Camilla S. Mathiassen (kst. skolesjef)
- Signy Fredriksen (barnehagesjef)
- Anita Hykkerud (rådgiver ved skolekontoret)
- Thomas Odiin (prosjektleder Faveo)
- Janicke Grønvold (prosjektutvikler)
- Lise R. Hope (sjef for pedagogisk psykologisk kontor)
- Beate Elvebakk (assisterende sjef for pedagogisk psykologisk kontor)
- Toril Myhrer (leder av ressursenhet for førskolebarn)

Utvalget hadde sitt første møte 28. mai 2015, og har i løpet av perioden hatt 6 utvalgsmøter. To av møtene ble avholdt på rådhuset, mens de fire øvrige møtene foregikk på henholdsvis Løkenåsen, Åsen, Solheim og Kurland skoler. Ved besøk på skolene fikk utvalget informasjon om skolen og omvisning i skolens lokaler.

I forbindelse med utredningen ønsket utvalget å innhente mer kunnskap om brukernes tilfredshet med elevers opplæring ved baser for elever med særskilte behov. Utvalget

gjennomførte derfor en spørreundersøkelse for å finne ut hvor fornøyde foreldre er med basetilbudet ved skolen.

Det ble gjennomført dialogmøte med Lørenskog FAU, styrere i kommunale- og private barnehager, rektor ved Steinerskolen og Lørenskog Friskole. Hensikten var å ta imot synspunkter og innspill før politisk behandling av planen. Planen ble sendt på skriftlig høring til rektorer ved kommunale skoler.

1.3 Barnas arbeidsmiljø

Barn er avhengig av både omsorg og nærvær med rom til å fremme egne meninger og tanker. Samfunnet ønsker å legge til rette for utvikling av barns nysgjerrighet både med hensyn til språk, tanker, sosiale, kreative og motoriske ferdigheter. En god oppvekst varer livet ut.

Elevenes skolemiljø omfattes av opplæringsloven kapittel 9a. Alle elever i grunnskoler og videregående skoler har rett til et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring. Retten handler ikke bare om å hindre plager, dårlig læringsmiljø og mobbing, men også om at skolemiljøet skal bidra positivt til elevenes helse, trivsel og læring. Bestemmelsene i opplæringsloven inneholder generelle krav til hvordan et godt fysisk skolemiljø skal være. I dette ligger krav til et forebyggende arbeid, og til at normer skal være på plass. Med psykososialt miljø menes de mellommenneskelige forholdene på skolen, det sosiale miljøet og hvordan elevene og personalet opplever dette. Det psykososiale miljøet handler også om elevenes opplevelse av læringssituasjonen. Ingen elever skal bli utsatt for krenkende ord eller handlinger fra verken medelever eller lærere.

Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler har som overordnet mål å bidra til et bedre oppvekst- og læringsmiljø for barna i barnehagen og i skolen. Med barnas miljø menes det fysiske og psykososiale miljøet, både i innendørs arealer og på uteområder som ligger på barnehagens- og skolens eiendom. Kravene skal ikke bare beskytte barna mot risikoforhold, men også sikre barna et helsefremmende miljø. For å oppfylle kravene i regelverket, må teknisk, pedagogisk og planfaglig kompetanse samarbeide når barnehagen og skolen planlegges, drives og vedlikeholdes. Det er et krav om at barnehager og skoler er godkjent av kommunen i tråd med kravene i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler.

Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler trådte i kraft 1. januar 1996, men ble sist endret 3. juni 2012. I 1998 ble det i Lørenskog gjennomført en prosess med godkjenning av barnehager og skoler. Forskriften inneholder både bygningstekniske og driftsmessige bestemmelser. Ny og oppdatert kunnskap, og endringer i annen lovgivning, har skapt behov for en ny gjennomgang av godkjenninger av barnehager og skoler.

Utvalget er kjent med at mange av dagens godkjenninger av barnehager og skoler i Lørenskog er gamle og gitt på vilkår. Etter dagens regelverk er det ikke anledning til å gi midlertidig godkjenning eller godkjenning på vilkår om at krav i forskriften oppfylles på et senere tidspunkt. At en barnehage eller skole mangler godkjenning betyr ikke nødvendigvis at den ikke kan drives videre. Manglende godkjenning vil innebære nærmere oppfølging fra kommunen, med sikte på å oppnå godkjenning. Statlige myndigheter oppfordrer kommunene til å sørge for at barnehager og skoler oppfyller kravene i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler. Det planlegges landsomfattende tilsyn på temaet. Det er viktig at det ikke er godkjenningen i seg selv som er målet, men at barnehagen og skolen hele tiden arbeider for et miljø som fremmer helse, trivsel og læring hos barna.

Utvalget ser at det må samarbeides på tvers av sektorene teknisk, helse og omsorg og oppvekst- og utdanning, for å sikre at barnehager og skoler i Lørenskog har godkjenninger i tråd med gjeldende regelverk. Utvalget er kjent med at det er et omfattende arbeid som må til for å sikre godkjenninger.

Utvalget konstaterer at det er mangler på området og anbefaler derfor at rådmannen legger frem en politisk sak som redegjør for status for godkjenning og konkrete tiltak for å sikre godkjenninger i tråd med regelverk.

2. Pågående planarbeid

2.1 Prognoser og behov for barnehage- og skoleplasser

Prognoser for barnehage- og skoleplassbehovet baseres på grunnlagsdata fra vedtatt kommuneplan. Prognosene er kvalitetssikret og grundig utarbeidet gjennom konseptvalgutredningene for fremtidig skolebehov på Fjellhamar og Lørenskog sentralområde. I dette arbeidet er forventet fremdrift i boligbyggingen i kommunen kartlagt og lagt til grunn. Dette fører til noe høyere vekstrate enn det kommuneplanen legger til grunn.

3. Barnehagestruktur – prinsipper/strategier/behov

3.1 Barnehagestørrelser

En barnehage bør ha en størrelse som legger til rette for effektiv drift og gir gode fysiske forutsetninger for den pedagogiske virksomheten.

Forskning peker på at de minste barnehagene er kjennetegnet av stabilitet og forutsigbarhet. Barna har færre andre barn og voksne å forholde seg til, og de kjenner hverandre. Dette skaper trygghet for barna. Men samtidig pekes det på at i små barnehager foregår det lite faglig utvikling, og at pedagogikken er lite oppdatert. Dette skyldes både at personalgruppen er mindre, og at det ofte er færre av personalet som har en pedagogisk utdanning.

Forskning peker videre på at de største barnehagene oftere enn de andre barnehagene oppfyller kravet til pedagogisk utdanning hos barnehagens styrer og pedagogiske ledere. Det vil si at det ofte er en større gruppe som har pedagogisk faglig bakgrunn i de største barnehagene. I tillegg er personalgruppen i disse barnehagene større enn i mindre barnehager. Mulighetene for faglige diskusjoner og utvikling er derfor gode. Dette kommer til uttrykk i barnehagens pedagogiske praksis, som ofte gjenspeiler en oppdatert og faglig basert pedagogikk. Utfordringene hos store barnehager kan imidlertid være uoversiktighet og mangel på gode rutiner.

IRIS (International Research Institute of Stavanger) gjennomførte høsten 2010 en kartlegging av dagens barnehager («Barnehagenes organisering og strukturelle faktors betydning for kvalitet»). Instituttet så på organiseringen av barnehagene og hvordan kvaliteten på de ulike barnehagene oppleves av foreldre, ansatte og styrere. Kunnskapsdepartementet var oppdragsgiver og ønsket et overblikk over barnehagesituasjonen. Bakgrunnen for oppdraget var den store utbyggingen de siste årene. Forskerne fant at i de minste barnehagene kan det skorte på faglig utvikling. De største kan streve med uklar organisering. Forskerne mener at barnehager med rundt 60 barn kombinerer det beste fra de små og store barnehagene, og hvor det som et minimum er 4 avdelinger. Rapporten konkluderer altså med at de mellomstore barnehagene er best.

Dette samsvarer godt med de erfaringer Lørenskog kommune har hvor majoriteten av barnehagene har fra 4 til 6 avdelinger.

På denne bakgrunn mener utvalget at kommunen bør etablere barnehager med en størrelse på opptil 6 avdelinger. Dersom det etableres større barnehager enn dette, må den fysiske utformingen være godt tilpasset, samtidig som organiseringen må ta høyde for de tilleggsutfordringer store barnehager kan gi.

3.2 Dekningsgrad

Det er i dag en individuell rett til barnehageplass for det enkelte barn etter nærmere angitte kriterier i barnehageloven § 12a. Foreldrene må selv beregne når retten inntreffer og påse å søke innen fristen for opptak. Fristen settes av kommunen. Kommunen er ikke pålagt å ha et bestemt antall barnehageplasser eller en bestemt dekningsprosent, men må selv fastsette det reelle behovet for barnehageplasser i kommunen. Kommunen må sørge for det antall plasser som er nødvendig slik at retten til plass for det enkelte barn sikres. Retten til barnehageplass er kun en minimumsforpliktelse for kommunen, og er ikke til hinder for at kommunen kan tilby barnehageplass til barn som ikke har rett til barnehageplass i henhold til § 12a.

Barnehageloven § 12a gir rett til barnehageplass for barn som fyller ett år innen utgangen av august det året det søkes om barnehageplass. Retten skal oppfylles fra august måned det året det søkes om plass. Barn født fra og med september vil ha rett til plass fra august påfølgende år. Konsekvensen av at retten er begrenset på denne måten er at barn født fra og med september kan måtte vente til de er nesten to år før de får et rettskrav på barnehageplass. Dette vil kunne få økonomiske og praktiske konsekvenser for foreldre som har barn som er født på høsten. Mange av disse foreldrene må benytte seg av et uregulert dagmammatilbud, noe som kan svekke disse foreldrenes mulighet til å delta i arbeidslivet.

Lørenskog kommune ligger i dag noe over minimumsforpliktelsen i barnehageloven. Det gjøres oppmerksom på at statlige føringer vil være styrende for dekningsgrad. Tall hentet fra SSB viser at Lørenskog kommune har en dekningsgrad på 90 %.

Utvalget mener at det bør være en målsetting å opprettholde minst samme dekningsgrad som i dag.

3.3 Behov for forsterkede barnehager, spesialrom

Lørenskog kommune har barn i førskolealder med store og sammensatte funksjonsnedsettelse. Disse barna har behov for et tverrfaglig og helhetlig tilrettelagt barnehagetilbud. Barn med spesielle behov har i dag plass i ordinære kommunale- og ikke-kommunale barnehager. Disse barna har et særlig tilrettelagt barnehagetilbud, noe som innebærer bruk av støtteassistent og støttepedagog. De fleste av barna mottar også spesialpedagogisk hjelp, og noen av barna har tilbud om fysioterapi.

I OU-sak 012/14 «ny organisering av spesialpedagogisk hjelp til barn med særlige behov under opplæringspliktig alder», ble det besluttet at det skulle foretas en utredning av behov for kapasitet og kostnader ved opprettelse av forsterket grupper/baser i enkelte barnehager.

En forsterket gruppe er en liten barnegruppe med få barn. Barnegruppen er sammensatt av funksjonsfriske barn og barn med nedsatt funksjonsevne. En forsterket gruppe krever høy voksnetthet, og i noen sammenhenger spesialisert kompetanse.

I en forsterket barnegruppe kan antall barn med nedsatt funksjonsevne variere fra år til år, men gruppene skal være sammensatt av funksjonsfriske barn og barn med nedsatt funksjonsevne. Ved en vurdering av kapasitet, kan det være aktuelt å redusere antall funksjonsfriske avhengig av behovene til barna med nedsatt funksjonsevne.

Ved opprettelse av forsterkede grupper øker personalkostnadene blant annet ved anskaffelse av spesialisert kompetanse. I tillegg knyttes færre barn til ordinær grunnbemanning på avdelingen (f.eks. 12 barn delt på 3 ansatte mot 18 barn delt på 3 ansatte). Det beregnes at etablering av én forsterket gruppe kan medføre en kostnad på omkring 0,9 millioner kr. Kostnaden vil først og fremst avhenge av størrelsen på barnegruppen som knyttes opp mot ordinær grunnbemanning. En tilleggskostnad oppstår dersom kommunen etablerer nye barnehageplasser til erstatning for de plassene som blir redusert.

Opprettelse av forsterket gruppe vil bidra til å samle kompetansen og skape et større fagmiljø med flere ansatte. For barn og ansatte vil det være av stor betydning at forsterkede grupper i størst mulig grad lokaliseres i distrikt eller skoler som i dag har, eller hvor det planlegges, baser på skolene. En lokalisering på samme sted med baser på skoler vil gi barn og unge et helhetlig og godt tilbud gjennom hele utdanningsløpet fra barnehage til skole.

Utvalget mener at det i konseptvalgutredning for ny barnehage i sentralområdet bør utredes et alternativ som inneholder arealer til en forsterket gruppe.

3.4 Bruk av midlertidige bygg

Prognosene for vekst i barnepopulasjonen er beheftet med usikkerhet. Kapasiteten utnyttes til enhver tid maksimalt, og det kan oppstå situasjoner hvor det blir nødvendig med midlertidige løsninger for å dekke kapasitetsbehovet frem til permanent kapasitet er etablert. Det kan også være nødvendig med midlertidig bruk av paviljong ved kapasitetsutvidelse av eksisterende barnehager i byggeperioden.

3.5 Barnehagens organiseringsform (avdelingsbasert - avdelingsfri)

Dagens regelverk gir ingen føringer på barnehagens interne organisering og størrelse. Det betyr at barnehageeier selv står fritt til å finne en organisering som er hensiktsmessig. Dette har resultert i at en del nyetablerte barnehager er organisert i baser. På landsbasis er et knapt flertall av barnehagene organisert med tradisjonelle avdelinger. Imidlertid er flertallet av barnehagene som er bygget etter 2005 organisert helt eller delvis avdelingsfritt (som «basebarnehager» eller lignende), eller med en mellomform av avdelingsbasert og avdelingsfri drift. Slike mellomformer viser seg å være utbredt.

I basebarnehager legges det til rette for fleksible løsninger med tanke på bruk av arealer og voksne som felles ressurser for alle barn. I følge en masteroppgave fra 2014 om barnehagens fysiske miljø, skrevet av Randi Hindenes ved Universitet i Oslo, gir ikke erfaringsbasert kunnskap og forskning alltid entydige svar som direkte lar seg overføre fra en sammenheng til en annen. Det kommer videre frem av masteroppgaven at det er lite forskningsbasert kunnskap og at vi fortsatt vet lite om konsekvensene av de nye organiseringsformene. Det er i følge masteroppgaven gjort lite forskning på basebarnehager.

IRIS rapporten om barnehagenes organisering og strukturelle faktorerets betydning for kvalitet, viser til funn, i både survey og dybdestudie, på at avdelingsfrie barnehager («basebarnehager») etter en viss tid gjeninnfører elementer fra tradisjonell avdelingsdrift, blant annet for å sikre trygge rammer for de yngste barna. Samtidig vises det til funn der mange klassiske avdelingsbarnehager opererer med fleksibel gruppeorganisering for de eldste barna.

I NOU 2012:1 «Til barnas beste», hevdes det at mulighetene for at små barn skal kunne etablere en god relasjon med de ansatte er relatert til antall barn per avdeling (Ahnert, Pinquart og Lamb 2006). Det hevdes videre at små avdelinger med god voksentilgjengelighet virker beskyttende på de aller minste. Dette er i samsvar med kommunens erfaringer.

Alle kommunale barnehager i Lørenskog er organisert i avdelinger. I sak 057/12 «Barnehagekapasitet og barnehageutbygging», sluttet kommunestyret seg til planen som anbefalte at alle kommunale barnehager i Lørenskog fortsatt skulle organiseres i avdelinger.

Barnehager i Lørenskog er kjent for å ha en høy andel og et stabilt pedagogisk personale. Kommunen har fått tilbakemeldinger fra ansatte, hvor det hevdes at noe av årsaken til stabiliteten er knyttet til at kommunale barnehager er organisert i avdelinger.

Utvalget mener at barnehager i Lørenskog også i fremtiden bør bygges slik at det blir lagt til rette for å organisere i avdelinger som sikrer trygge rammer for de yngste barna. For de eldste barna bør barnehager i tillegg bygges slik at det gis rom for fleksibel gruppeorganisering.

3.6 Kapasitetsutnyttelse

All kapasitet i barnehagene i Lørenskog er i bruk til enhver tid. Det er et hovedopptak med søknadsfrist 1. mars, og med oppstart i august. I tillegg praktiseres det løpende opptak. Det står ingen ledige plasser, men per oktober 2015 var det 22 barn i kommunale barnehager og 78 barn i ikke-kommunale barnehager, som ikke hadde lovfestet rett til barnehageplass. Barna hadde enten søkt etter fristen eller var født etter 31.08.2014.

Utvalget konstaterer at det ikke finnes overkapasitet i barnehager i Lørenskog. Kapasiteten balanser med kommunens plikt til å innfri rett til barnehageplass. Utvalget ser det som viktig å prioritere kapasitetsutvidelser i tråd med befolkningsutviklingen.

3.7 Kommunen som barnehagemyndighet og barnehageeier

Kommunen har en dobbeltrolle som barnehagemyndighet og barnehageeier. Kommunen er lokal barnehagemyndighet og skal gi veiledning og påse at barnehagene drives i samsvar med gjeldende regelverk. Kommunen har ansvar for å oppfylle retten til barnehageplass for alle som er bosatt i kommunen.

Det fremgår av barnehageloven § 7 fjerde ledd, at barnehageeier har rett til å definere sin opptakskrets og sine opptakskriterier. Barn innenfor opptakskretsen med lovfestet rett til prioritet skal alltid prioriteres først. I barnehageloven § 13 er det gitt rett til prioritet ved opptak for barn med nedsatt funksjonsevne og barn det er fattet vedtak om etter barnevernloven §§ 4-12 og 4-4 fjerde ledd. Utover dette vil barnehageeier stå fritt til å definere opptakskrets og opptakskriterier i vedtektene. Ikke-kommunale barnehager er ikke forpliktet til å oppfylle barns rett til plass. Kommunen kan ikke tvinge private barnehageeiere til å prioritere barn som er omfattet av retten.

Det er et stort innslag av private aktører i barnehagesektoren. Private barnehager bidrar til mangfold i sektoren. I Lørenskog kommune er det 17 kommunale barnehager, 11 private og 14 private familiebarnehager. Lørenskog kommune har et godt og nært samarbeid med de private aktørene i sektoren, men det er viktig å være oppmerksom på svakheter ved gjeldende regelverk som vanskeliggjør kommunens plikt til å innfri barns rett til plass.

Lørenskog kommune har til sammen 2026 barnehageplasser. Av disse har ikke-kommunale barnehager 870 plasser.

Til sammen var det;

- 203 barn med bosted i annen kommune som hadde plass i ikke-kommunal barnehage i Lørenskog. Dette tilsvarer omkring 23 prosent av det totale antall ikke-kommunale plasser. Lørenskog kommune krever refusjon fra bostedskommunen dersom barn er bosatt i andre kommuner.
- 50 plasser i ikke-kommunale barnehager der barn ikke oppfyller lovkravet om alder
- 28 barn i ikke-kommunale har søkt for sent, mange av disse er tilflyttere til kommunen

A-hus barnehager har flest barn fra andre kommuner. Våren 2015 hadde A-hus barnehager til sammen 290 plasser, hvorav 142 av barna var uten rettskrav i Lørenskog fordi de var bosatt i andre kommuner.

Ser man bort fra A-hus barnehager, som er statlige personalbarnehager, er omkring 10 prosent av det totale antall ikke-kommunale plasser gitt til barn med bosted i annen kommune.

Flere private barnehager i Lørenskog kommune har en religiøs profil eller en bestemt pedagogisk profil. Da er det særlig viktig å ta hensyn til brukernes ønsker og behov. Det er uheldig hvis for eksempel kommunen må tildele søkere plass i barnehage som er i strid med deres religiøse oppfatning. Kommunen må tilpasse det totale barnehagetilbudet i kommunen i samsvar med lokale forhold og behov (for eksempel åpningstider, hele- og delte plasser, pedagogisk- og religiøs profil etc.).

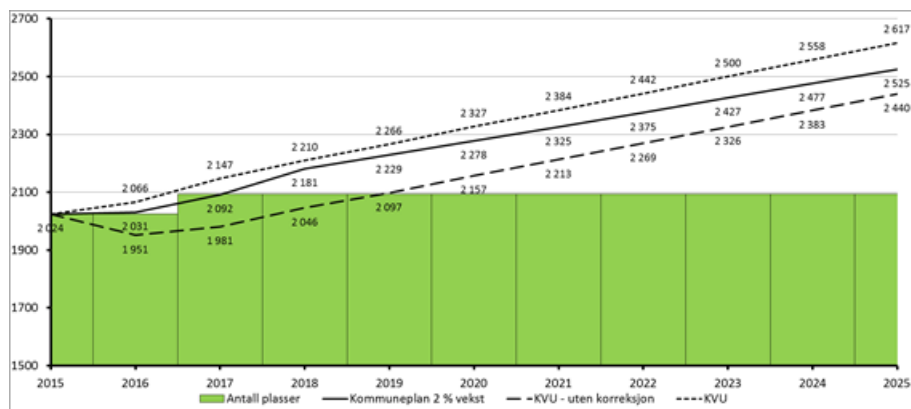
Kommunen som barnehagemyndighet har en finansieringsplikt overfor ikke-kommunale barnehager. Det kommunale tilskuddet har til formål å dekke barnehagens samlede kostnader til ordinær drift. Med ordinære driftskostnader menes driftskostnader, administrasjonskostnader og kapitalkostnader. Budsjett for 2016 på kommunalt tilskudd i Lørenskog kommune er ca. 113 millioner kroner.

Utvalget mener at kommunale og private barnehager i Lørenskog til sammen gir et godt tilbud til Lørenskogs befolkning, men at kommunen selv også bør være aktive som eiere av nye barnehager.

3.8 Behov for nye barnehager

I henhold til barnehage_loven, har barn som fyller ett år innen utgangen av august det året det søkes om barnehageplass, etter søknad rett til å få plass i barnehage fra august. Barnet har rett til plass i barnehage i den kommunen der det er bosatt, og det er kommunen som har plikt til å innfri denne rettigheten. Lørenskog kommune har frem til nå hatt tilstrekkelig med barnehageplasser til å innfri retten. Barnehagekapasiteten er fullt utnyttet i dag, og hvert år har også enkelte barn uten rett etter barnehage_loven, fått plass.

For å fastsette en mest mulig presis prognose, er det i forbindelse med KVV for Sentralområdet valgt å supplere kommuneplanens befolknings- og boligbyggeprognoser med en modell basert på faktisk planlagte byggeområder og gjennomsnittlige husstandstall (antall beboere og andel barnehage-, barneskole og ungdomsskolebarn). Figur 1 viser forventet utvikling i behov for barnehageplasser i forhold til kapasitet etter åpning av Framtia barnehage i perioden 2015-2025. Framtia barnehage på Ødegården bidrar med 90 nye plasser i 2017, men 20 av disse plassene er erstatning for plasser som følge av at Bruget barnehage skal nedlegges. Bruget barnehage driftes i dag i mindre egnede lokaler.

Figur 1 Tall per 31.12

Figur 1 viser at de nye prognosene for barn i barnehagealder (de stiplede linjene) samsvarer relativt godt med 2% - alternativet i kommuneplanen (den heltrukne linjen). Årsaken til at det er to prognoser i KVV arbeidet er en usikkerhet om hvorvidt det fortsatt vil være en overhyppighet av innflytting av barn i alderen 4-6 år til Lørenskog. Dersom det blir en overhyppighet av innflytting til Lørenskog av barn i alderen 4-6 år det kommende året, forventer prognosen at utviklingen vil følge den høyeste banen. Hvis ikke, antyder prognosen den laveste banen.

Dersom det blir en utvikling i tråd med den laveste prognosen, oppstår kapasitetsproblemer først i 2019. Utvalget mener imidlertid at det er mer sannsynlig at veksten vil ligge nærmere kommuneplanens 2% - alternativ eller KVV-prognosen hvor det er hensyntatt overhyppighet av innflytting av barn i alderen 4-6 år. Ut fra dette, ser utvalget at det må etableres omkring 100 plasser i 2018 og 100 plasser i 2019 dersom dekningsgraden skal opprettholdes på omtrent samme nivå som i 2015.

Barnehagekapasiteten er fullt utnyttet i dag. Som det fremgår av figur 1, tyder prognosene på at det må etableres omkring 500-600 nye barnehageplasser i kommunen frem mot 2025 dersom dekningsgraden skal opprettholdes på dagens nivå (90 %).

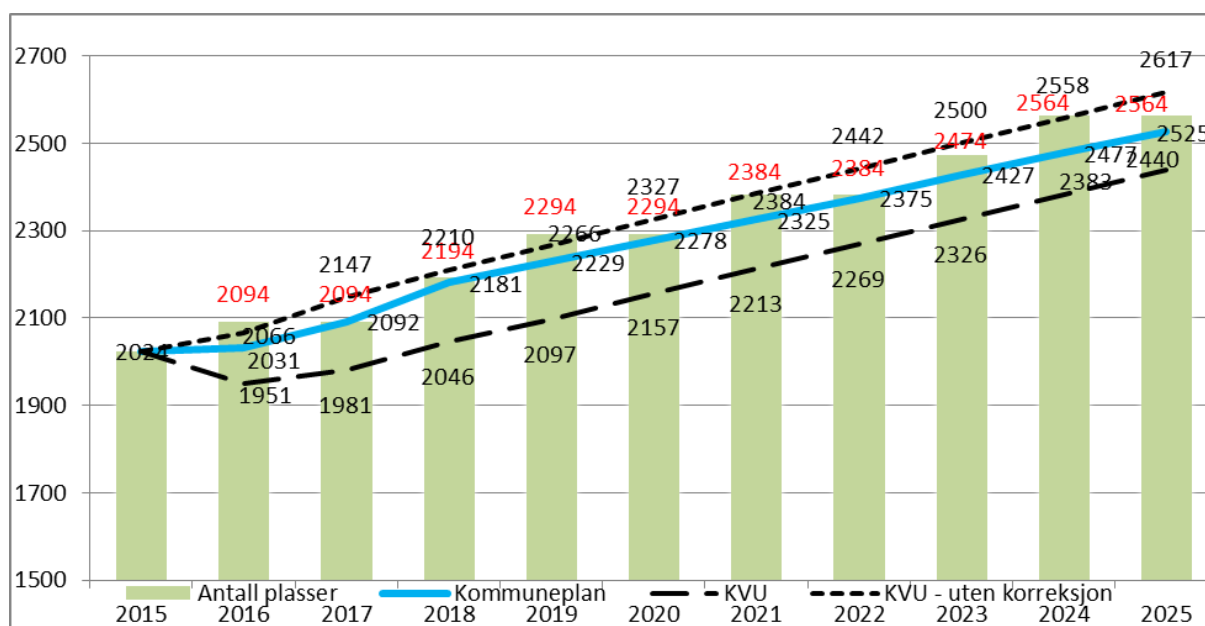
3.9 Behov for rehabilitering

Finstad-, Vallerud-, Løkenåsen- og Fjellhamar barnehager er alle eldre kommunale barnehager som ikke er påbygd eller oppgradert. Barnehagene mangler f.eks. arbeidsrom for barnehagelærere, samtidig som garderobeforholdene til personalet er trange. Disse barnehagene melder også om behov for oppussing/oppgradering av lokaler, i tillegg mangler de egne vognskur til soving ute og til oppbevaring av barnevogner.

Utvalget konstaterer at det kan være behov for rehabilitering og oppussing av eldre kommunale barnehager. Utvalget anbefaler at rådmannen utreder dette nærmere, samt en evt. utvidelse av barnehagen.

3.10 Anbefalt utbyggingstrategi og utbyggingstakt

Figur 2 viser anbefalt utbyggingstakt for å opprettholde en dekningsprosent på omkring 90 prosent i perioden frem til 2025.

Figur 2

De grønne søylene viser antall plasser med utgangspunkt i dekningsprosenten i 2015 og utvalgets anbefalte utbyggingstakt for å opprettholde omtrent samme dekning i perioden frem til 2025 (90 %). Utbyggingstakten er sett opp mot de aktuelle prognosene.

Utvalget antar at behovet for barnehageplasser i kommunen vil ligge et sted mellom de to høyeste banene i prognosen. For å møte behovet, anbefaler utvalget at det avsettes tomter til barnehageutbygging som dekker opp behovet på 10 års horisont. Utbyggingstakt vurderes og justeres årlig, og det igangsettes bygging av barnehager som minimum dekker behovet på 3 års horisont. Utbyggingen tilpasses behovet i de ulike områdene i kommunen.

Utvalget mener at kapasiteten bør økes med:

- 100 nye barnehageplasser innen utgangen av 2018
- 100 nye barnehageplasser innen utgangen av 2019
- 100 nye barnehageplasser innen utgangen av 2021
- 100 nye barnehageplasser innen utgangen av 2023

- 100 nye barnehageplasser innen utgangen av 2024

4. Skolestruktur– prinsipper/strategier/behov

4.1 Inntaksområder/fordeling av elever

Lørenskog kommune har ikke skolekretser, men det er definert «veiledende inntaksområder» for hver skole. Kommunen har vedtatt forskrift om fordeling av elevene i grunnskolene i Lørenskog kommune. I følge forskriften skal eleven gå på sin nærmiljøskole som defineres i overensstemmelse med gjeldende praksis de siste årene, der elevene er fordelt til skolene ut fra tilhørighet innenfor «skolenes veiledende inntaksområde», se vedlegg nr. 1. Ved fastsetting av elevenes nærmiljøskole tas det utgangspunkt i geografiske forhold, men det tas også hensyn til andre relevante forhold som for eksempel om søsken er plassert på samme skole og om skoleveien er forsvarlig.

Skolesjefen er delegert myndighet til å fatte vedtak om hvilken skole som skal være den enkelte elevs nærmiljøskole. Med bakgrunn i kapasitetsmangel, har skolesjefen ved flere anledninger sett seg nødt til å fatte vedtak om nærmiljøskole som ligger utenfor skolens veiledende inntaksområde.

Endringer i kommunens veiledende inntaksområder må følge de saksbehandlingsregler som er angitt i forvaltningsloven om forskrifter, og må vedtas av kommunestyret.

I KS-sak 062/13 «skolestruktur- og skoleutbygging - handlingsplan for 2014-2017», vedtok kommunestyret skolestruktur- og skoleutbyggingsplan for 2014-2017. Det fremgår av planen at de veiledende inntaksområdene skulle tas opp til vurdering når kapasiteten ble endret i de ulike områdene i kommunen. Etter fremdriftsplanen skal Luhr skole tas i bruk mars 2017. Dette innebærer at de veiledende inntaksområdene må justeres i Ødegården-området. I tillegg fører enkelte utbygginger til behov for justeringer av gjeldende veiledende inntaksområder også i andre områder av kommunen.

Luhr skole etableres på et område som i henhold til gjeldende veiledende inntaksområder tilhører Solheim skole. I forslag til nye veiledende inntaksområder overføres områder som i dag tilhører Fjellhamar- og Solheim skoler, til Luhr skole, se vedlegg nr. 2. Forslag til nye grenser er satt på bakgrunn av dagens elevtall og forventet elevtilvekst de nærmeste årene.

Samtidig er de veiledende inntaksområdene justert for det nye området Nordbygrenda, der innflytting starter første halvår i 2016. I KS-115/12 «Detaljreguleringsplan 2012-02, Nordbygrenda boligfelt- vedtak», vedtok kommunestyret at Kurland skole inntil videre vil være nærmiljøskole for Nordbygrenda boligfelt. På gjeldende kart ligger Nordbygrenda innenfor Fjellhamar skoles veiledende inntaksområde. I forslag til nye veiledende inntaksområder trekkes det opp grenser i tråd med vedtatte føringer. Samtidig med at Nordbygrenda tilfaller Kurland skole, foreslås det å overføre området sør for Strømsveien, Bårilskogen og Bårilbakken, fra Fjellhamar til Kurland skole. På bakgrunn av elevkapasiteten på Kurland og Fjellhamar skoler, avstanden til skolene og topografiske forhold, anbefales det at ny grense trekkes i Strømsveien.

I tiden fremover vil det være stor befolkningsvekst i sentralområdet. Skolestrukturen i sentralområdet er under planlegging. Det vurderes som hensiktsmessig å foreta endringer i veiledende inntaksområder etter at skolestrukturen er etablert. Det vises for øvrig til at kommunestyret i skolestruktur- skoleutbyggingsplan fra 2013 har vedtatt at elevvekst tilknyttet utbygging av Lørenskog sentrum skal gå til Åsen skole.

Utvalget konstaterer at gjeldende veiledende inntaksområder bør justeres. Utvalget anbefaler derfor at rådmannen legger frem en politisk sak med forslag til nye veiledende inntaksområder i tråd med ovennevnte forslag.

4.2 Skolestørrelser

I KS-sak 062/13 «skolestruktur- og skoleutbygging - handlingsplan for 2014-2017», vedtok kommunestyret blant annet følgende: «...en ønsket skolestørrelse for barnetrinnet er 3-4 paralleller, men større skoler kan være aktuelt».

Konseptvalgutredningen for Fjellhamar tok utgangspunkt i dette vedtaket, og anbefalte ved grovsortering av alternativer en skolestørrelse på 6 paralleller. Formannskapet vedtok imidlertid i sak KS-sak 015/15 «KVU Framtidig skolebehov Fjellhamar – Grovsortering konsepter», at det skulle planlegges med maksimalt 4 paralleller per skole. Dette vedtaket er knyttet til fremtidig skole på Fjellhamar. I konseptvalgutredningen for sentralområdet er det lagt planer ut ifra kommunestyrets vedtak om at større skoler enn 3-4 paralleller kan være aktuelt.

Det ble besluttet i Formannskap-sak 059/15 «KVU Framtidig skolebehov i sentralområdet Lørenskog – Forankring av behov, mål og krav», at ungdomsskoler skal etableres med en størrelse på 4-8 paralleller.

Ved behandling av OU-sak 063/15 og TK-sak 116/15 «KVU Framtidig skolebehov i sentralområdet Lørenskog - Grovsortering av konsept», ble det fattet vedtak som åpner for videre utredning av 6 paralleller på Fjellhamar, og inntil 8 paralleller på ungdomsskoler.

Dagens skoler består for en stor del av 2-parallellers barneskoler og 4-parallellers ungdomsskoler. Behovskartleggingen i KVU-arbeidet avdekket at en optimal størrelse for fremtidens skoler synes å være 4-parallellers barneskoler og 6-parallellers ungdomsskoler. Bakgrunnen for dette er behovet for en tilstrekkelig størrelse på det enkelte fagmiljø for å være utviklende og robust, kombinert med at oddetalls-parallele skoler er uhensiktsmessige i forhold til delingstall og fleksibilitet.

Store skoler krever en bevissthet ved utforming og inndeling av skole- og utearealer, slik at store og uoversiktlige miljøer unngås. Fjellhamar skole fungerer i dag som en 5-parallellers skole, til tross for at den ikke er optimalt designet i forhold til funksjonen. Erfaringene fra Fjellhamar skole viser at en slik skolestørrelse i seg selv ikke oppfattes som problematisk, så lenge de fysiske forholdene rundt skoledriften ligger til rette for god opplæring og et godt skolemiljø.

I utredning av kriterier for fremtidig skole- og tilbudsstruktur i videregående skole i Østfold, fremgår følgende:

«...På bakgrunn av en omfattende gjennomgåelse av rundt 50 000 store og små undersøkelser og en syntese av rundt 800 metaanalyser har John Hattie (2009) forsøkt å finne en forklaring på forskjellene i elevenes skoleprestasjoner. Av totalt 138 faktorer fremstår skolestørrelse som å være av mindre betydning for å forklare prestasjonsforskjeller mellom elevene. NOVA konkluderer i likhet med Hattie at skolestørrelse og skoleressurser har begrenset betydning for å kompensere for prestasjonsforskjeller (Udir 2012). Som Hattie konkluderer med, er de mest utslagsgivende faktorene knyttet til eleven selv og læreren. Uavhengig av valgt skolestørrelse forutsetter kvalitet i skolen at man arbeider i forhold til det man fra forskningen vet har betydning for kvaliteten i skolen.

Et engelsk forskningscenter har vurdert foreliggende forskning om sammenhengen mellom skolestørrelse og kvalitet i "secondary schools" (ungdomstrinn og videregående skoler) (Sollien 2009). Forskerne understreker at man skal være forsiktig med å trekke bastante konklusjoner, men forskningsfunnene antyder at jo større skolen er, desto bedre blir elevenes faglige resultater og tilstedeværelse på skolen. Hva gjelder elevenes tilhørighet til skolen, kan dette imidlertid svekkes ved en større skole, og man har derfor utviklet modeller for «skoler i skolen» som innebærer en oppdeling av store skoler til mindre enheter i det samme bygget. I Storbritannia har en tankegang om "schools within schools" fått god grobunn (Schools within

Schools; Human scale education in practice, Wendy Wallace). «Mindre enheter» innebærer her enheter på 250-900 elever for å oppnå optimale læringsbetingelser. "Skoler i skolen" handler om å etablere mange selvstendige skoler innenfor samme bygningsmasse som deler på noen tjenester og funksjoner. Den første analysen av et slikt fellesskap foreligger og rapporterer at disse skolene opplever mindre mobbing, mindre frafall, større foreldreengasjement, lærerne er mer fornøyde og man finner et styrket forhold mellom elevene. Skolen skal verken være for stor eller for liten. Det handler derfor om å lage gode små miljøer i den store helheten. (http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/education/8255341.stm).

Selv om forskningen fastslår sammenhenger, er det vanskeligere å finne forskning som kan si noe sikkert om årsaker. Det kan for eksempel være at grunnen til at man gjennomgående finner bedre faglige resultater på større skoler, er at disse skolene i større grad har lærere med mer spesifikk faglig fordypning i ulike fag, men dette kan ikke slås fast ut fra den foreliggende forskningen (Sollien 2009)... Sett i et økonomisk perspektiv er det billigere å drifte store skoler enn små skoler, og kostnadene per elev vil bli redusert med økt skolestørrelse (Bonesrønning, Borge, Haraldsvik og Strøm 2008). Smådriftsulempen ved lavt elevtall er knyttet til faste kostnader til forvaltning, drift og vedlikehold...».

Utvalget mener at det kan være stordriftsfordeler ved å ha store skoler, blant annet når det gjelder administrasjon og bygningskostnader. Store skoler vil også gi muligheter for å utnytte materiell, utstyr og de ansattes kompetanse på en bedre måte enn mindre skoler. Store skoler gir flere ansatte og et bredere fagmiljø, i et profesjonelt fellesskap. Dette oppleves ofte som attraktivt for lærere og kan virke rekrutterende. Et bredt fagmiljø vil ha et stort potensiale for undervisning av høy faglig kvalitet. Utvalget mener også at store skoler stiller krav til ledelse og organisering for å skape trygghet for elevene og sikre gode, mindre miljøer innenfor rammen av en stor skole.

Utvalget mener at skoler som hovedregel bør bygges som 4 parallellers barneskoler og 6 parallellers ungdomsskoler. Skoler kan økes til 6 paralleller og 8 paralleller når særskilte forhold tilsier det.

I følge temanotat 2004/8: «Storskoler», utgitt av Utdanningsforbundet, er flere amerikanske forskere opptatt av at effekten av skolestørrelse synes å variere etter sosioøkonomisk bakgrunn. Det pekes blant annet på at små skoler reduserte den negative effekten av fattigdom, på skolens resultater.

I den grad det vurderes å bygge store skoler må konsekvenser av dette sees i lys av elevgrunnlaget ved den enkelte skole.

4.3 Arealbehov

Det ble enstemmig vedtatt i OU-sak 055/15 og besluttet i Formannskap-sak 059/15 «KVU Framtidig skolebehov i sentralområdet Lørenskog – Forankring av behov, mål og krav», at det i skolene i kommunen skal sikres et tilstrekkelig lekeareal for barna, slik at hvert barn får minimum 30 kvadratmeter per elev på barneskolen og 20 kvadratmeter per elev på ungdomsskolen. Dersom det på grunn av manglende tomtetilgjengelighet for barneskoler i sentralområdet blir vanskelig å få til tilstrekkelig størrelse på utearealet, skal kvaliteten på utearealet forbedres, slik at det tilrettelegges for større aktivitet på mindre areal (egnete aktivitets- og lekeapparater etc.), dog bør ikke utearealet reduseres til under 15 kvadratmeter uteareal per elev.

Utvalget støtter dette vedtaket.

Dissens fra Høyre:

Nye skoler skal som hovedregel tilstrebes å ha et uteareal på minimum 40 kvadratmeter per elev. Utearealet skal ikke være på mindre enn 30 kvadratmeter per elev. For rene ungdomsskoler skal utearealet ikke være på mindre enn 20 kvadratmeter.

4.4 Oppfylingsgrad, reservekapasitet

Lørenskog kommune har en målsetting om å ha en skoleutbygging som ligger i forkant av elevtallsveksten, jf. «Skolestruktur- og skoleutbyggingsplan for 2014-2017», som ble vedtatt i kommunestyret i sak 062/13.

Ved planlegging av kapasitet er det hensiktsmessig i forhold til elevtilvekst å planlegge ut i fra en maksimal oppfylingsgrad på 90 % på hver enkelt skole. Dette bidrar til en kapasitet som kan ta i mot elevvekst. Årskullenes størrelse varierer imidlertid fra skole til skole. Dette kan føre til at det blir fullt på enkelttrinn på en skole. Eleven vil da få plass på øvrige skoler i nærheten med ledig kapasitet.

Utvalget mener at ved planlegging av kapasitet i forhold til elevtilvekst, bør en bestrebe seg på en maksimal oppfylingsgrad på 90 % på hver enkelt skole.

4.5 Skoleform

Historisk sett har det i Lørenskog kommune i hovedsak blitt bygd barneskoler med to paralleller og ungdomsskoler med fire paralleller. Ved rehabilitering av Kjenn ungdomsskole ble den gjort om til en seks-parallellers ungdomsskole, og ved planlegging av Luhr skole, ble det besluttet å bygge en tre-parallellers barneskole på Ødegården.

I de senere år har kompetansekravene til lærere økt både på barnetrinnet og ungdomstrinnet. Dette skaper utfordringer for mindre skoler. Større fagmiljøer skaper bedre fleksibilitet og mest sannsynlig høyere kvalitet på tilbudet til elevene, se punkt 4.2.

I Lørenskog kommune er skoler i dag organisert i rene barneskoler og rene ungdomsskoler. Dette er det i utgangspunktet ønskelig å videreføre ved planlegging av nye skoler. Den store elevtilveksten og behovet for å bygge nye skoler, gir store økonomiske utfordringer for kommunen. Når nye skoler bygges, vil det i en overgangsfase stå ledig kapasitet til elevveksten samsvarer med kapasitetsutvidelsen. I en slik situasjon kan det være aktuelt å utnytte ledige arealer i en barneskole til et ungdomsskoletilbud og dermed etablere en midlertidig 1-10 skole.

Utvalget foreslår primært en videreføring av rene barneskoler og rene ungdomsskoler, men er åpen for midlertidig å utnytte ledige arealer i en barneskole til et ungdomsskoletilbud.

Det kan på sikt være interessant å vurdere et samarbeid med fylkeskommunen om kombinert ungdomsskole og videregående skole (8-13-skoler). Disse årene er en krevende periode i ungdommens liv, der de skal ta stilling til mange valg, og der mange har behov for varierte arbeidsformer og oppfølging. Oslo kommune har etablert to 8-13-skoler, og har innhentet erfaring med denne organiseringsformen. Det som trekkes frem av fordeler for elevene, er tilgang på spennende utstyr for elevene på ungdomstrinnet og lett tilgang til informasjon og innsikt i mulige valg på videregående opplæring. De eldre elevene ser også ut til å ha påvirket læringsmiljøet positivt. Tilgang på høyt kompetente faglærere vurderes også som en fordel ved 8-13-skoler i Oslo, der læringstrykket vurderes som høyt. Bedre helhet og sammenheng i læringsløpet vil også kunne være mulig ved en samlokalisering av ungdomstrinn og videregående skole.

Utvalget er positiv til å utrede muligheten for en 8-13 skole dersom Akershus fylkeskommune ønsker dette.

4.6 Organisering ved utvidelser eller rehabilitering av skoler

Flere skoler må rehabiliteres, utvides eller fornyes i årene som kommer. Bygningsmessige tiltak på store deler av eksisterende skole gir utfordringer for skole i drift. Utvalget mener derfor at drift av eksisterende skole i forbindelse med omfattende bygningsmessige tiltak bør unngås, dersom man ikke på en god måte kan isolere byggeaktiviteten til en konkret avsperrert del av skoleområdet (for eksempel i forbindelse med et tilbygg til eksisterende skole eller nybygg på annen del av skoletomten).

For omfattende byggetiltak bør elevene relokaliseres under byggeprosessen. Da det er store kostnader forbundet med etablering av midlertidig relokalisering, bør midlertidige løsninger planlegges slik at de kan utnyttes i flere påfølgende prosjekt, eller ved at ledig kapasitet i nyetablert skolekapasitet utnyttes til midlertidige behov.

Utvalget anbefaler at rådmannen reviderer/utarbeider en rehabiliterings- /vedlikeholdsplan for eksisterende skoler slik at det fysiske skolemiljøet ivaretas på en god måte frem til skolen skal erstattes.

4.7 Prinsipper for bygging, romplan, spesialrom, osv.

Prinsipper for bygging og rehabilitering av skoler i Lørenskog ble vedtatt i formannskapet i FS-sak 052/08. Hensikten med prinsippene var å sikre at skolebygg lett kunne tilpasses nye krav. Prinsippene inneholder generelle mål for skolebygg i Lørenskog og retningslinjer for utvikling av skoleanlegg i Lørenskog. Det legges blant annet stor vekt på å skape et tidsmessig, fleksibelt skoleanlegg med gode arkitektoniske og estetiske kvaliteter. Det legges også vekt på å sikre god tilgjengelighet uavhengig av funksjonsevne.

Det er syv år siden prinsipper for bygging og rehabilitering av skoler i Lørenskog ble vedtatt. Utvalget mener de bør gjennomgås og revideres i tråd med dagens krav til skolebygg.

4.8 Bruk av midlertidige bygg

I «Skolestruktur- og skoleutbyggingsplan for 2014-2017», som ble vedtatt i kommunestyret i sak 062/13, står det at kommunen kan bruke paviljonger i en midlertidig fase for å dekke akutte behov inntil elevtilfanget er stabilt og tilsier behov for utbygging.

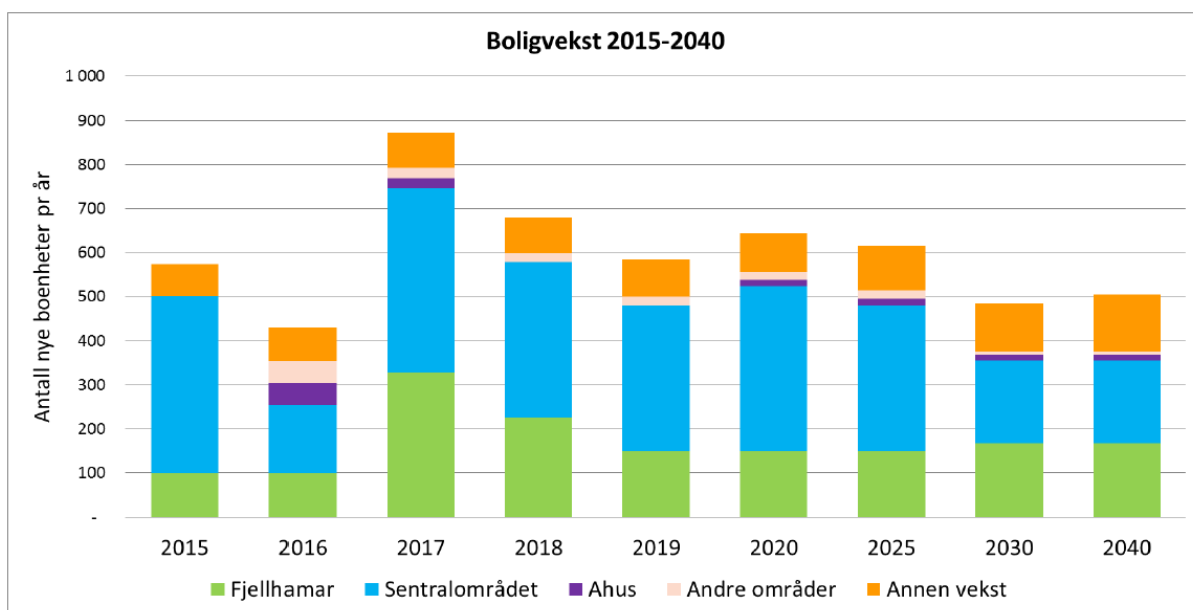
Elevtallsprognosene tilsier at det vil være behov for å etablere midlertidig kapasitet før skoleåret 2016/2017 for å dekke barneskolebehovet frem til det blir etablert permanent økt kapasitet.

Utvalget mener det vil være riktig å plassere paviljonger for midlertidige skoleplasser på Solheim skole, da en slik plassering er strategisk for å avlaste Fjellhamar området og Sentralområdet. Det foreslås derfor at det etableres midlertidige løsninger på Solheim skole for å dekke opp underkapasiteten frem til 2020. Den midlertidige kapasiteten bør senere også kunne benyttes som avlastning for skoler under bygging.

4.9 Elevtallsvekst

På grunnlag av prognoser for befolkningsutvikling er det utredet følgende behov for kapasitetsøkning frem mot 2040:

- 1800 barneskoleplasser (10 paralleller, tilsvarende to til tre skoler)
- 700 ungdomsskoleplasser (8 paralleller, tilsvarende en til to skoler)

Figur 3

Behovet har sin bakgrunn i en omfattende boligbygging, som blir størst i sentralområdet og på Fjellhamar. Dette behovet kommer i tillegg til kapasiteten på Luhr skole, og tiltak for å videreføre Fjellhamar skole med fire paralleller. Det må også forventes at skolene Åsen, Finstad og Kurland må gjennomføre omfattende rehabiliteringer i perioden. Disse rehabiliterings-behovene kan også vurderes sett i sammenheng med aktuelle tiltak for kapasitetsvekst i kommunen.

Foreløpige analyser viser at det fremtidige skolebehovet i hovedsak kan løses innenfor eksisterende skoletomter, eventuelt ved erverv av tilstøtende tomter.

Utvalget ser det som viktig å opprettholde grønne lunger og friområder når nye barnehager og skoler skal bygges og/eller utvides.

4.10 Oppsummering av behovene

Tabellene nedenfor viser behovet for skoleplasser totalt i kommunen i årene frem mot 2040 (gitt 90 % oppfylling).

Barneskole:

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2025	2030	2040
Kapasitet 90 %	3175	3175	3175	3528	3528	3528	3528	3528	3528	3528
Behov	3138	3160	3254	3385	3461	3522	3600	4148	4569	5382
Gap/udekket behov	37	15	-79	143	67	6	-72	-620	-1041	-1854

Figur 4

Ungdomsskole:

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2025	2030	2040
Kapasitet 90 %	1458	1458	1458	1458	1458	1458	1458	1458	1458	1458
Behov	1351	1375	1427	1491	1526	1557	1653	1775	1822	2254
Gap/udekket behov	107	83	31	-33	-68	-99	-195	-317	-364	-796

Figur 5

På ungdomsskolene er det noe større muligheter til å utnytte en større oppfyllingsgrad enn 90 %, men det vil gå på bekostning av elevenes mulighet til å gå på den skolen som ligger i nærmiljøet eller til å søke seg til en annen skole.

Lørenskog kommune har de senere årene oppgradert skoleporteføljen med flere nye og nyrehabiliterede skoler (Kjenn, Løkenåsen, Hammer, Benterud og Solheim). Fjellsrud skole har også gjennomført betydelige oppgraderinger. Imidlertid er vedlikeholdsetterslepet stort ved de øvrige skolene (Fjellhamar, Kurland, Finstad, Åsen og Rasta). Det må forventes vesentlige kostnader i årene som kommer til oppgraderinger av disse skolene. Dette gjelder spesielt tiltak som går på ventilasjon, varme, sanitær, elektroteknikk, brannsikring og generell modernisering til dagens krav. I tillegg må skolebyggene tilpasses dagens og fremtidige krav i opplæringsloven for å kunne gi tilrettelagt og tilpasset opplæring.

Teknisk fornyelse av dagens skoler bør derfor sees i sammenheng med behovet for kapasitetsutvidelser som følge av befolkningsveksten.

4.11 Baser for elever med særskilte behov

De fleste elever med rett til spesialundervisning får sitt skoletilbud gjennom ekstra hjelp i klassen i form av spesialpedagog/assistent. Spesialundervisningen til disse elevene gis også i mindre grupper utenfor klassen eller i noen tilfeller som enetimer.

Et fåtall elever med rett til spesialundervisning får sitt skoletilbud som sterkt individualiserte opplegg i «baser» ved kommunens skoler, eller som spesialskoletilbud utenfor kommunen. I hovedsak er dette elever som krever tett oppfølging gjennom hele skoleuka inkludert et heldagsopplegg med SFO.

I forbindelse med behandling av KS-sak 106/14, Økonomiplan 2015-2018 og årsbudsjett 2015 - rådmannens forslag, ble blant annet følgende verbale forslag vedtatt: «Administrasjonen bes legge frem en sak for kommunestyret i løpet av første halvdel av 2015, hvor det redegjøres for en mulig samlokalisering av skole- og SFO-tilbudet for elever med spesielt stort behov for oppfølging som ikke lar seg integrere i vanlige klasser». Det er senere vedtatt at denne bestillingen skulle følges opp i plan for barnehage- og skoleutbygging, jf. K-sak 030/15 Skolestruktur- og skoleutbyggingsplan og konseptvalgutredninger.

Kommunen har etablert fem baser tilknyttet fire skoler (to barneskoler og to ungdomsskoler). Basene gir også et SFO-tilbud før og etter skoletid. I tillegg har kommunen et eget SFO-tilbud for funksjonshemmede på Løkenåsen skole. Her gis det også et tilbud til elever fra videregående skoler med bosted i Lørenskog. 10 elever på barnetrinnet er fordelt mellom basene på Rasta skole og Benterud skole (6+4). 23 elever er fordelt på de tre basene på Fjellsrud skole og Løkenåsen skole (8+9+6). SFO for funksjonshemmede har tre elever; en fra ungdomstrinnet og to fra videregående skole. Basene har en godt sammensatt bemanning bestående av ulike yrkesgrupper innenfor helse- og sosialfag og pedagogikk. Personalet på basene samarbeider blant annet gjennom felles planleggingsdager. Det jobbes for å lage felles arenaer for elevene.

Rasta skoles base har et budsjett på 4,7 millioner kroner i 2015. Basen på Benterud har et budsjett på 4,05 millioner kroner. Løkenåsen har to baser der «Øvre base» har et budsjett på 4,7 millioner kroner og «Nedre base» har et budsjett på 5,3 millioner kroner. Basen på Fjellsrud har et budsjett på 4 millioner kroner. Det kjøpes per i dag tre elevplasser i spesialskoler utenfor kommunen.

En samlokalisering av alle basene kan bidra til å samle kompetansen og flere elever kan nyttiggjøre seg spesialkompetanse. Et større fagmiljø med flere ansatte kan skape større handlingsrom og gjøre undervisningen mindre sårbar når det gjelder fravær. I tillegg kan en samlokalisering gi flere muligheter for å etablere sosiale relasjoner mellom elevene. En samlokalisering vil imidlertid kreve etablering av nye lokaler da ingen av dagens baser har muligheter for en slik utvidelse.

Organisering av elever med omfattende behov i mindre enheter/ baser tilknyttet flere ordinære skoler sørger for spesialkompetanse på flere skoler. På desentraliserte baser har elever både tilknytning til ordinære klasse og spesialpedagogisk tilrettelegging.

Ved å organisere elever med omfattende behov i mindre enheter/baser tilknyttet flere ordinære skoler, etableres det spesialkompetanse på flere skoler. En kompetanse som skoler også mer generelt nyttiggjør seg.

Utvalget ønsket å innhente mer kunnskap om brukernes tilfredshet med elevers opplæring ved baser for elever med særskilte behov. Utvalget gjennomførte derfor en spørreundersøkelse for å finne ut hvor fornøyde foreldre er med elevers basetilbud ved skolen. Svarprosenten var på 58 %. Skalaen gikk fra 1-6 (med 6 som best skår). På spørsmål om grad av tilfredshet ved dagens basetilbud meldte 44,4 % av respondentene om høyeste grad av tilfredshet, det vil si 6 som skår. 33,3 % av respondentene meldte om nest beste skår, som er 5. Det ble videre spurt om forelder ville valgt opplæring ved spesialskole i stedet for dagens basetilbud, dersom et slikt tilbud ble gitt i Lørenskog kommune. 33,3 % svarte ja, mens 44,4 % svarte nei. Resultatene fra undersøkelsen viser at de fleste foresatte med barn med omfattende behov ønsker at deres barn skal starte på sin ordinære barneskole i nærmiljøet.

Utvalget anbefaler at tilbud basert på mindre baser lokalisert på utvalgte barneskoler opprettholdes. Utvalget anbefaler at det legges til rette for base på Fjellhamarområdet. Utvalget anbefaler at det bør vurderes å etablere base i forbindelse med kapasitetsutvidelse på ungdomstrinnet.

4.12 Prioritert utbyggingstakt

Med bakgrunn i omfattende behov for kapasitetsutvidelse i kommunen i tiden som kommer, mener utvalget at det må vurderes å bygge en 6-parallellers skole på Fjellhamar.

Utvalget har fått en bred oversikt over behov, muligheter og begrensninger gjennom arbeidet med planen, og mener det er hensiktsmessig å fravike vedtak av Kommunestyret i sak - 015/15 «KVU Framtidig skolebehov Fjellhamar – Grovsortering av konsepter», om at det planlegges maksimalt fire paralleller per skole. Utvalget anbefaler at det tas sikte på å etablere en skole med seks paralleller på Fjellhamar.

Utvalget mener at kapasiteten som økes ved å bygge ut Fjellhamar til 6 paralleller, i en periode kan benyttes for å dekke opp for underdekning på Fjellsrud ungdomsskole. Dette prinsippet kan også benyttes ved øvrige utbygginger der det er hensiktsmessig.

Utvalget anbefaler følgende utbyggingsrekkefølge:

- 2016 - Midlertidig løsning på Solheim skole (B1 fra 2016 og om nødvendig B2 fra 2018)
- 2020 - Ny Fjellhamar skole (B6 – benyttes som B4 og U4 til 2024, lånes ut til ungdomsskole frem til 2024)
- 2023 - Utvidelse av Løkenåsen skole (fra U4 til U8)
- 2026 - Utvidelse på barnetrinnet med 2 paralleller
- 2029 - Utvidelse på barnetrinnet med 2 paralleller
- 2032 - Utvidelse på ungdomstrinnet med 2 paralleller
- 2035 - Utvidelse på barnetrinnet med 2 paralleller
- 2038 - Utvidelse på ungdomstrinnet med 2 paralleller
- 2041 - Utvidelse på barnetrinnet med 2 paralleller

I perioden frem til 2020 vil eksisterende ungdomsskoler fylles opp til nær 100 % med den konsekvens at en del elever får plass på en skole som ligger utenfor skolens veiledende inntaksområde.

Med bakgrunn i usikkerhet med hensyn til fremtidig fordeling av barnefamilier i de ulike områder i kommunen, og behovet for ytterligere kunnskap om den tekniske tilstanden på eksisterende skolebygg, finner utvalget det hensiktsmessig å holde det åpent hvor kapasiteten bør utvides etter 2026. Etter 2026 er utvalget derfor ikke presise på hvilke skoler som bør bygges ut.

Dersom de eldste skolene ikke planlegges erstattet på lang sikt må rehabiliteringsplanen vise hvordan de skal holdes på en akseptabel standard til de blir erstattet.

OPPVEKST OG UTDANNING

Hasselveien 6, Postboks 304, 1471 Lørenskog
Telefon: 67 93 40 00 Faks: 67 93 40 01
postmottak@lorenskog.kommune.no
www.lorenskog.kommune.no